

TĒVIŠKĒS

AIDAI

Nr. 48 (1541) 1986 m. gruodžio 4 d.

Melbourne

XXXI M E T A I

Reikia pažinti okupuotąją Lietuvą

STEIGTINAS JOS STUDIJŲ IR TYRIMO CENTRAS

Apie reikalą įsteigti išeivijoje okup. Lietuvos gyvenimo tyrimo centrą mes jau eilę metų "zirziame", tačiau nedaug kas tuo reikalu sielojasi, o veiksniai ir tie, kurie dažnai kalba apie "Lietuvos vadavimą" ir visiškai neatsiliepia. Taigi ir mūsų balsas "neina į dangų". Tačiau pakartotinai šį klausimą kelti mus paskatino spaudos ir radijo darbuotojo Bronio Raišos žodis, pasakytas jo naujausios knygos "Tave mylėti tegalima iš tolo" sutikimo metu, Čikagoje.

Daugelis mūsų kalbame, rašome apie dabartinę okupuotą Lietuvą jau daugiau kaip 40 metų nematę krašto, kuriame mes gimėme, augome. Taigi nereikia stebėtis, kad daug kam iš mūsų dabartinė Lietuvos okupacija išrodo tokia, kokią mes matėme 1940-1941 m., o pati Lietuva tokia, kokią mes palikome 1944 m., iš jos pasitraukdami. Tačiau iš tiesų Lietuva nebuvo akla užkonservuota konservų metalinėje dėžutėje. Nesikeitė okupacija, paliko prievarta, bet žmonių gyvenimas virė, maišėsi naujose sąlygose. Po 1944 m. išaugo jau nebe viena, bet 2-3 kartos, o iš senųjų gyventojų labai nedaug kas liko, o ir tie patys dar gyvieji neturi įtakos į krašto gyvenimą.

Naujosios kartos Lietuvoje jau kitokios. Jos nepažįsta ir nedaug ką nežino apie Nepriklausomos Lietuvos gyvenimą, nes jų tėvai bijojo tokias žinias perduoti. Senieji istorijos vadovėliai buvo surinkti ir sunaikinti, o naujieji vartojami mokykloje ir šiaip jau gyvenime beatodairiškai niekina nepriklausomą Lietuvą, jos vadus, atliktus darbus. Užgniaužiamas ir pats lietuvių tautos vardas, pavadinant ją "nacija". Ir prievartinis ateizmo brukimas, naudojant visą valstybinę jėgą, gerokai paveikė neigiamą kryptimi naujųjų kartų moralę bei pasaulėžiūrą. Taigi dabartinė Lietuva kitokia, kokią palikome. Pakeisti ne tik gamtovaizdžiai, okupuotas žemės ūkio kraštas paverstas pramonės šalimi, pasikeitė ir žmonės. O pažinti dabartinę Lietuvą eiliniam mūsiškiui nėra jau taip lengva. Bet sunku ir intelektualui, studentui ar mokslininkui, kuris nori suteikti žinių saviškiams ar svetimiesiems apie dabartinę Lietuvą.

Reikia džiaugtis, kad nemažas skaičius mūsų vidurinėsios ir jaunesnės kartos intelektualų rašo studijas bei mokslo darbus apie

BRONIUS KVIKLYS

Mūsų specialus bendradarbis

Čikagoje

Lietuvą. Gerai, kad turime ir žadame ateityje turėti tuo reikalu magistro, daktarato darbų bei ekonominio, politinio gyvenimo studijų. Bet ir rašantiems labai sunku, kai neturime surinktos objektyvios medžiagos apie dabartinę Lietuvą. Noroms nenoroms tenka naudotis sovietine atitinkamų sričių literatūra. O ji, kaip žinome, nėra objektyvi, dažniausia tik propagandiska, pagyrūniška, nepatikima. Labiausia negalima tikėti sovietine statistika. Kalbama, kad sovietijoje statistika esanti dvejopa: viena vieša, skirta visuomenei, užsieniui, taigi išpūstais skaičiais, o kita slapta - "tik tarybiniam naudojimui", taigi tikresnė, objektyvesnė. Bet ji slapta ir nedaug kam prieinama, o į užsienį gal ir visiškai nepatenka. Taigi iš sovietinės literatūros pažinti dabartinę Lietuvą neįmanoma. Reikia realių žinių ir duomenų, kuriais mes patys tikėtumėm ir kitiems galėtumėm tokias žinias suteikti.

O surinkti teisingas žinias apie Lietuvą vis dėlto yra įmanoma, nors ir nelengva. Yra įvairių bū-

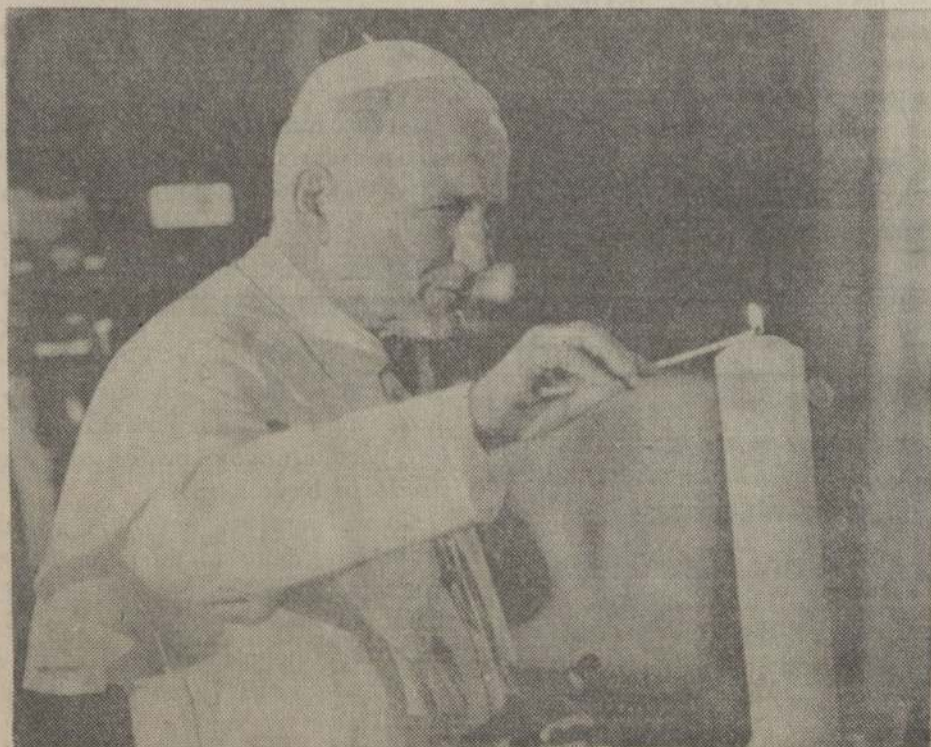
dų bei kelių, priemonių. Pirmiausia, turime eilę iš okup. Lietuvos pasitraukusių mokslo žmonių, rašytojų, intelektualų ir šiaip reikalingą žinančių žmonių. Nemažas skaičius išeivijos lietuvių aplanko Lietuvą ir neretais atvejais sugrįžę įdomiai apie ją ir jos gyvenimą papasakoja. Net ir iš tų, kurie iš Lietuvos atvyksta į Vakarus pasisvečiuoti ar mokslo žinias pagilinti, galima kai ką sužinoti. Nemaža apie Lietuvą rašo ne tik mūsų pačių periodinė, bet ir užsienio spauda. Būna taiklių ir pastabių vakariečių žurnalistų rašinių. Yra ir knygų, kurių turinys patiekia dabartinę Lietuvos gyvenimą. Pagaliau ir pati sovietinė spauda bei knygos, atidžiai skaitant ir

(Nukelta į 2 psl.)

MŪSŲ DIPLOMATAI NESNAUDĖ

Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos Vienoje praga, Lietuvos, Latvijos ir Estijos diplomatiniai atstovai Vašingtone įteikė Amerikos valstybės departamentui bendrą raštą. Jame primenama dabartinė padėtis okupuotose Pabaltijo kraštuose, iškeliami pastoviai ir grubiai vykdomi žmogaus teisių pažeidimai, prašoma, kad JAV delegacija Vienos konferencijoje imtųsi visų dabar įmanomų žygių, kad trijuose Pabaltijo kraštuose būtų pilnai įgyvendinti Helsinkio Baigiamojo Akto nuostatai.

LRTV

"Tebūnie šviesa!" Popiežius Jonas Paulius II atvykęs į Melbourną lapkričio 27 d. vakare pirmiausiai aplankė St. Paul anglikonų katedrą ir uždegė tikėjimo simbolį - žvakę. Čia po išpūdingų apeigų vyko į MCG stadioną, kur jo laukė jau virš 100.000 žmonių.

LIETUVIAI PASAULYJE

— Vakarus pasiekė žinios apie teroristinius veiksmus prieš kunigus Lietuvoje. Panevėžio vyskupijoje Pušaloto klebonas kun. Albinas Pipiras, 61 metų amžiaus, kunigu išventintas 1949 m., šiomis dienomis buvo teroristų peiliais subadytas ir paguldytas ligoninėje reanimacijos skyriuje. Kauno arkivyskupijoje Meškučiuose teroristai užpuolė vietinį kleboną jubiliatą kun. Joną Alešiuoną, 85 m. amžiaus, ir iš parapijos kasos pavogė 8.000 rublių. Telšių vyskupijoje teroristai įsibrovė pas Kuršėnų kleboną - dekaną kun. Stasį Ilinčių, 69 m. amžiaus, irėmę ginklą reikalavo \$ 20.000 rublių, tik nugadinti atsitiktinai užėjusių lankytojų, teroristai pabėgo.

— Jungtinių Amerikos Valstijų vyskupai numato specialiu atsisaukimu kreiptis į Sovietų Sąjungos vyriausybę prašydami, kad Lietuvos katalikams būtų užtikrinta religinė laisvė, tai praneša Vatikano radijas, informuodamas XI. 10 prasidėjusią amerikiečių vyskupų konferencijos sesiją, kurioje dalyvauja trys šimtai JAV vyskupų.

— Kun. Jonas Gutauskas, pedagoginių mokslų ir teologijos dvi-gubas daktaras, 80 metų amžiaus, mirė lapkričio 6 d. Toronte. Laidotuvių šv. Mišias Lietuvos kankinių šventovėje aukėjo vyskupas Sherlock su 15 kunigų, dalyvavo arti 500 asmenų. Kaune buvo universiteto dėstytojas, Vokietijoje dirbo pokario metais tautinėje delegatūroje, buvo Ateitininkų federacijos dvasios vadas, Kanadoje lietuvių kunigų vienybės pirmininkas, "Tėviškės Žiburių" steigėjas, Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos narys, knygų autorius.

ELTA praneša apie Pasaulio Pabaltiečių Santalkos spaudos konferenciją Vienoje XI. 3, kurią atidarė VLIKO atstovas Europoje Algis Klimaitis ir ją pravedė. Dr. K. Bobelis VLIKO pirm. kalbėjo Pabaltijo pavergtųjų valstybių klausimu. Šioje konferencijoje dalyvavo JAV delegacijos pirm. ambasadorius Warren Zimmermann, ir iš Švedijos atvykęs buvęs ministro pirmininko pavaduotojas Per Ahlmark. Spaudos konferencijoje dalyvavo arti šimto žurnalistų, jų tarpe net ir Maskvos Tasso reporteris. Ši spaudos konferencija gerai pasisekė. Švedijos politikas Per Ahlmark sakė, kad "tyla niekuomet nepadedą aukoms, bet visuomet žudikui ir prispaudėjui. Tai galioja Pabaltijo valstybėms, o tyla padeda Sovietijai".

— Vienoje, Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo konferencijos metu lapkričio 4 d. vyko didelė pabaltiečių demonstracija. Vokietijos "Die Welt" ir "Frankfurter Allgemeine", abu didžiausieji Vak. Vokietijos dienraščiai pateikė daug žinių apie šią lietuvių, latvių ir estų demonstraciją, užvardindami "Vienoje vienijasi laisvės svajonės". Tautinėm vėliavom, tautiniais rūbais pasipuošę žygiavo apie tūkstantis trijų Pabaltijo tautų atstovai. Jų plakatai reikalavo: "Demokratija ir nepriklausomybė Estijai, Latvijai ir Lietuvai". Vienas demonstrantas apsirengęs rusiška meška su didele sovietine raudona žvaigžde ant galvos tempė moterį su grandine, dryžuotais kalinės rūbais, tai simbolis pavergtos Pabaltijo. Vėl lydėjo plakatai: "Laisvės Lietuvai dabar!", "Pavojus! Vakar Pabaltijis, šiandien Afganistanas, rytoj — likusis pasaulis". Panašių plakatų buvo masė.

TĖVIŠKĖS AIDAI

SAVAITĖ SU POPIEŽIUM

Papiežius Jonas Paulius II praėjusią savaitę ir Australijoje pasirodė įžymus sutraukti šimtatūkstantines minias žmonių savo stipria moraline jėga. Visur šv. Tėvas skelbė didžio pranašo užsidegimu ir įsitikinimu, savo aukščiausia kūrybine galia peržengdamas įvairių tikybų skirtumus, skelbdamas universalias vertybes, kurias jaunas ir senas, vyras ir moteris gali pripažinti kaip savas. Kristaus Evangelija tam ir yra skirta visų laikų, visos žemės vaikams, o ne vien kuriai išrinktajai grupei. Popiežiaus liturginės Eucharistijos apeigos pakėlė kiekvieno širdį, pripildė džiaugsmu, tikėjimo branginimu. Per savaitę Popiežius aplankė visas Australijos sostines, su pagarba jį pasitiko valstijų premjerai. Dienraščiai perdavė bent pagrindines Popiežiaus kalbų mintis. Televizija rodė iškilmingas, spalvingas pamaldas, susitikimus su įvairių grupių žmonėmis.

Gausiausios minios buvo Sydnejuje. Popiežiaus pagrindinės mintys visur buvo taika, religinė laisvė, žmogaus teisės. Iš N. Zelandijos Popiežius atskrido į Canberą lapkričio 24 d. popietę, kur jį aerodrome sutiko ne tik minia, bet ir vyriausybės galva - ministeris pirm. Mr. Hawke. Popiežius buvo priimtas ir pagerbtas Federaliniame Parlamente, kaip Australijos garbės svečias. Ministerio Pirmininko įstaiga, mums akredituotiems žurnalistams, pateikė Popiežiaus vizito vadovėlį, kuriame smulkmeniškai minučių tikslumu nurodytos visos 6½ dienos, kur ir ką Popiežius atlieka.

Canberroje Parodų centre Popiežius aukojo šv. Mišias su 200 kunigų, dalyvavo 90.000 žmonių, giedojo 100 choristų, grojant kariniam orkestrui. Sekančią dieną Popiežius Brisbanėj, kur pamaldos stadione su Queenslando 8 vyskupais, 300 kunigų, dalyvaujant apie 70.000 žmonių (čia šv. Komuniją priėmė 60.000 tikinčiųjų). Tos pačios dienos vakare Popiežius buvo Sydnejuje ir vakare stadione 40.000 jaunimo forume įsijungė į jaunimo dainas ir kvietė jaunimą Tarptautinių Metų proga atrasti taiką Kristuje. Jei norite taikos, atverkite savo širdį Kristui, jei norite taikos, dirbkite dėl teisingumo, skelbkite tiesą, visiems darykite tai, ką jūs norite, kad kiti jį darytų. Sekančią dieną Popiežius Randwick hipodrome sutraukė pačią gausiausią minią - ketvirtį milijono žmonių. Šv. Mišias aukojo su 500 kunigų.

Tasmanijoje katalikų yra virš 78.000, kunigų 80. Hobarte pamaldas trukdė užėjęs lietus, bet ir tai per Mišias giedojo 400 choristų, palydint orkestrui. Ekumeninės pamaldos Melbourne stadione sutraukė virš 100.000 žmonių, o sekančią dieną į hipodromą pagal išduotus įėjimo bilietus minia viršijo 140.000. Šv. Mišias aukojo su 400 kunigų. Kitą dieną Popie-

Lietuva - draudžiama zona

Įtakingasis Šveicarijos dienraštis "Neue Zürcher Zeitung" atspausdino savo korespondento kelionės į Lietuvą išpūdžius. Šveicaras žurnalistas gražiai ir palankiai atsiliepia apie Lietuvą, trumpai supažindindamas laikraščio skaitytojus su jos istorija, iškeldamas krikščionybės svarbų vaidmenį tautos gyvenime, atkreipdamas dėmesį į Lietuvoje dvelkiančią vakarietišką - europinę dvasią.

Žurnalisto kelionės į Lietuvą išpūdžiai tegalėjo būti fragmentiški, kaip jis pats pripažįsta, nes Lietuva užsieniečiam yra draudžiama zona: leidžiama aplankyti tik Vilnių ir kai kuriais atvejais Kauną. Vilniuje žurnalisto dėmesį tuoj atkreipė išprofanuotos lietuvių ypatingai brangios dvi bažnyčios - katedra ir šv. Kazimiero šventovė. Žurnalistas rašo, jog tai grubus pasityčiojimas iš tikinčiųjų. Bet atidarytose bažnyčiose susirenka didelės tikinčiųjų minios ir tai sukelia gilų išpūdį.

Šveicarijos žurnalistas pagrįstai stebisi valdžios atstovų Vilniuje iškeltais ekonominiais argumentais, kuriais oficialūs sluoksniai siekia pateisinti Lietuvos įjungimą į Sovietų Sąjungą. Lietuva esą nebūtų galėjusi ūkiniai pati išsiversti. Tokie argumentai, pastebi korespondentas, nėra pagrįsti, nes yra tokio pat dydžio kaip Lietuva ir net mažesnių nepriklausomų valstybių, kurios gerai ekonomiškai išsiverčia.

Žius skrido į Darwiną, ten vyskupijoje tik 9 parapijos su 28 kunigais. Parodos aikštėje šv. Mišiose dalyvavo apie 20.000 žmonių. Alice Spring Popiežius kalbėjo 3.000 aborigenų apie jų teisę į žemę. Adelaidėje Popiežiaus Mišios su 250 kunigų vyko hipodrome, kur buvo organizatorių apskaičiavimu apie 150.000-180.000 žmonių. Tą Advento sekmadienį Adelaidės bažnyčiose nebuvo Mišių tik pagrindinės su Popiežium.

Australijos vizitą Popiežius užbaigė Perthė tą patį Advento I sekmadienį vakarinėm Mišiom Belmont hipodrome, dalyvaujant 105.000 žmonių. Jungtinį chorą sudarė 500 choristų, prieš pamaldas atliko Hendelio Pasaulio kūrimą ir Mesiją.

Visose pamaldose Popiežius kvietė atnaujinti krikščioniškąjį gyvenimą, tradicijas, stipriai stovėti prieš supasaulėjimo bangą, kreipė platų akiratį į religijos, politikos ir socialinius reikalus. Koks bus Popiežiaus vizito rezultatas, parodys ateitis. Ar tikėjimo sustiprinimas paskatins atitolusius grįžti į Bažnyčią? Tačiau šiuo metu krikščionys ir ne krikščionys pajautė bendradarbiavimo atsakomybę, kad čia lankėsi ypatingas žmogus su vidine moraline galia ir jėga. Australija buvo pagerbta Popiežiaus apsilankymu, o katalikai jaučiamės praturtinę savo dvasią tikėjimo grožiu.

PD

Žurnalistas primena, kad Lietuva gyventojų skaičiumi prilygsta Norvegijai, o plotu net gerokai viršija Šveicariją. Lygiai yra nesažininga, pažymi baigdamas šveicaras žurnalistas, dabartinius atsiekimus lyginti su tuo, kas buvo prieš pusę šimtmečio. Tokiais argumentais negalima remtis.

LRTV

AMERIKOS VYSKUPŲ REZOLIUCIJA

JAV vyskupai lapkričio 12 d. Vašingtone vienbalsiai priėmė vysk. Baltakio pasiūlytą rezoliuciją: Lietuvos Krikščionybės jubiliejaus proga jie pareiškia solidarumą su Lietuvos vyskupais ir tikinčiais, prašo visus vyskopus ta proga paskelbti maldos dieną už persekiojamą Lietuvos Bažnyčią, kreipiasi į Sovietų valdžią laikytis tarptautinių susitarimų žmogaus teisių atžvilgiu, išpildyti Lietuvos vyskupų prašymą grąžinti Vilniaus katedrą, šv. Kazimiero bažnyčią, Klaipėdos bažnyčią, prašo duoti leidimą išleisti naują šv. Rašto lietuvišką vertimą. Suvažiavime dalyvavo 290 vyskupų.

Petras Ažuolas
Vyskupo P. Baltakio sekretorius

LIETUVIŲ TAUTA IŠSIKOVOJA - KĄ IŠ SOVIETŲ KITI NEJSTENGIA

Plačiai skaitomas italų dienraštis "L'Avvenire" ryšium su šiaurinėje Italijoje įvykusia studijų savaitė tema: Pabaltijo kraštų religinė istorija, atspausdino straipsnį apie Pabaltijo kraštus.

Straipsnio autorė Anna Vicini, po ilgesnės istorinės apžvalgos, primena praėjusiam šimtmečiui cėrinės Rusijos vykdytą rusifikacijos ir tautinės netolerancijos politiką. Tačiau, rašo Anna Vicini, kartu su represijomis, Pabaltijo kraštuose augo ir brendo giliai išsakinijusi tautinė sąmonė, kurios dėka 1918 metais buvo paskelbta Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybė.

Sovietinei invazijai Pabaltijo tautos priešinosi ginkluota kova, rašo autorė. Partizanai, vadinami

PROF. P. RABIKAUSKAS SKAITĖ PASKAITĄ KROKUVOJ

"Lietuvos krikštas ir jo bažnytiniai - politinės pasekmės", - tokia tema lapkričio 12 dieną Krokuvoje įvyko mokslo seminaras Lietuvos krikšto šešių šimtų metų jubiliejui atžymėti.

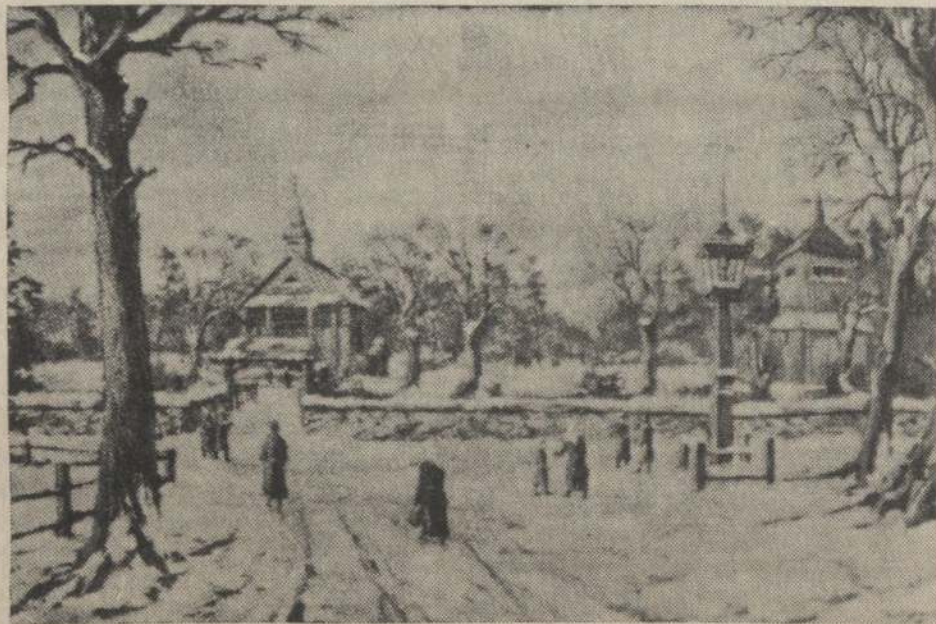
Seminarą surengė Popiežiškosios teologinės akademijos Krokuvoje bažnytinės istorijos fakultetas. Seminaro programą sudarė penkios paskaitos, kurių vieną skaitė iš Romos pakviestas Popiežiškojo Gregorianumo universiteto profesorius lietuvis istorikas jėzuitas kun. Paulius Rabikauskas.

Jo paskaitos tema buvo "Lietuvos Krikštas". Profesorius Rabikauskas savo paskaitą skaitė volkiečių kalba. Kiti paskaitininkai buvo lenkai: Jogailos universiteto Krokuvoje profesorius Stanisław Szczer, kuris kalbėjo apie diplomatinis pasirošimus Krėvės unijai, Lenkijos Mokslo akademijos narys dr. Tadeusz Trajdos kalbėjęs tema: Jogailos unija, Liublino katalikų universiteto profesorius kunigas Bolesław Kumor "Lietuviškųjų vyskupijų organizacija iki 15-tojo šimtmečio" ir Varšuvos Teologinės katalikų akademijos narys kun. Tadeusz Krahel kalbėjęs apie aukštąją lietuvių dvasiškąją 15-tame amžiuje.

"Miško broliais" Lietuvoje, veikė iki penktojo dešimtmečio pradžios. Rezistencija Pabaltijo kraštuose naujais metodais tęsiasi ir iki šių dienų. Jei disidentų judėjimas Sovietų Sąjungoje yra individų ar mažų grupių pasireiškimas, tai Pabaltijyje jis reiškia tautų vieningą nusistatymą. Ypač Lietuvoje tautinis gyvenimas savo gyvastingumo versmes yra atradęs katalikų Bažnyčioje.

Nepaisant vis didėjančių represijų, baigia Anna Vicini, lietuvių tauta, per savo ištikimybę katalikiškajam tikėjimui yra išsikovojuusi tai, kas kituose sovietų valdomuose kraštuose yra neįmanoma. Anna Vicini yra knygos italų kalba "Lietuva - Tauta ir Bažnyčia" autorė.

LRTV

LIETUVOS BAŽNYTKAIMIS ŽIEMĄ

Paveikslas dailininko Česlovo Janušo

Religinis ir tautinis sąmoningumas

Lietuvos vyskupams paskelbus Lietuvos krikšto 600 metų jubiliejui religinio pasiruošimo programą, kuri buvo išdėstyta trijų metų laikotarpyje, štai žengiamo prie pabaigos antrųjų metų, kurie prog ramoje pavadinti Sąmoningo tikėjimo metais. Kadangi krikšto poveikis žmogui, o ypač tautoje, yra ne tik religinis, bet ir tautinis poveikis, šias dvi temas bandysiu surišti tarpusavyje, pačioje pradžioje pabrėždamas, kad krikšto jėga turėti įtakos ir net keisti žmogaus ir tautos gyvenimą yra sąmoningume. Kas yra krikštas? — Sąmoningas tėvų, paties žmogaus ar tautos apsisprendimas būti krikščioniu, t.y. priimti Kristaus Evangeliją ir ja vadovautis gyvenime. Lietuvos atveju sprendimą krikščionis padarė valdovai, nes tik jie anais laikais turėjo teisę kalbėti ir spręsti už valdomą kraštą ir tautą - skelbti karą ar taiką, priimti savo valstybėje ar kunigaikštijoje tą ar kitą religiją. Šiais demokratijų laikais ta teisė mums yra sunkiai suprantama ir svetima, bet iš kitos pusės ryškiau pavyzdžiu ir dabar yra komunizmo religija, prievarta brukama Rusijoje ir jos užimtuose kraštuose.

Valdovų kraštui įsakytą religiją dar negalima vadinti sąmoningu tikėjimu. Tai reikalo ir aplinkybių padiktuotas veiksmas, Mindaugo ir Jogailos krikšto atvejais pareikalavęs ištisų šimtmečių kol įgavo sąmoningo tikėjimo žymes — tikėjimo, kuris turi įtakos ir žmogaus ir tautos gyvenimo eigą. Lietuvos krikšte ir krikščionybės įvedime sąmoningumas, t.y. ištikinimas, nuovokos turėjimas ir sugebėjimas suvokti aplinką, priklauso tik už krikštą apsisprendusiam valdovui, o atskiro žmogaus tikėjimo sąmoningumas nepriklauso nuo iš viršaus ar iš šalies priemesto įsakymo, bet grynai nuo jo paties apsisprendimo ir išsąmoninimo ką jis tiki, kodėl tiki, kaip prie to tikėjimo derina savo gyvenimą.

Panašiai galime žvelgti ir į tautinį sąmoningumą. Jei seniau gimimas iš lietuvių tėvų ir gyvenimas Lietuvoje apsprendė mūsų tautybę, iševijoje pamatėme, kad tas aplinkybių ryšys su tauta yra labai netvirtas, kad dalis Lietuvoje gyvenančių išsižada savo tautos ir nueina su pavergėjais, kad čia - Australijoje iš lietuvių tėvų gimusiųjų didelė dalis šiandien ne moka kalbėti lietuviškai ir kad jiems Lietuva nerūpi. Taigi neužtenka gimti iš lietuvių tėvų ar gyventi Lietuvoje, bet reikia tautinio sąmoningumo.

Jeigu Kristus visas savo skelbto tikėjimo tiesas suvedė į meilės įsakymą, virš visko iškeldamas Dievo ir artimo meilę, tas pat tinka ir santykiuose žmogaus su savo tauta. Mylėti galime tik tai, ką pažįstame. Pažinimas yra meilės sąlyga. Jeigu mes mylime Dievą, mes turime pažinti kas Jis yra, ką Jis yra pasakęs mums Šv. Rašte apie save ir savo karalystę, pažadėtą visiems, kurie Žemėje gyvendami laikysis Jo nurodymų. Tas nuolatinis stengimasis Kris-

Rašo Pranas Pusedešris

tų pažinti, gilinimasis į Jo paskelbtas amžinąsias tiesas ir gyvenimas pagal jas ir yra sąmoningumo įieškimas tikėjime, mūsų atveju — katalikybėje. Tikėjimo sąmoningumas yra tikėjimas Dievu ir Kristaus Žemėn atnešta Gerąja Naujiena, kad po mirties mūsų laukia Jo karalystėje amžinoji laimė, ir žinojimas kaip turime gyventi, kad ten patektume.

Grįžtant prie santykių su savo tauta, reikia pabrėžti, kad galioja tos pačios taisyklės. Virš visko — meilė savo tautai, savo tėvynei, savo kalbai. Meilės sąlyga, kaip minėta, yra pažinimas. Pažinimas tautos istorijos, papročių ir kalbos. Savo tautos meilė kartu su sąmoningumu turėtų kartu augti šeimose kartu su tėvų meile, kuri, sakoma, yra prigimta. Tačiau šiais laikais pačiam žodžiui "meilė" įgavus visai kitokias prasmes, dažnai nepanašias į tai, kaip tą žodį suprantame mes, vyresnioji karta, pasikeitė vaikų santykiai su savo tėvais, pasikeitė santykis ir su savo tauta. Vietoj tautinio sąmoningumo priaugančiose kartose vis ryškiau matome nutautėjimą, vietoj sąmoningo tikėjimo - vis

didesnį dėmesio nekreipimą į religiją. Šiame liūdname konstatavime dalykus pavadinkime tikraisiais vardais: nutautėjimas yra mirtis savo tautai, indiferentizmas krikštu priimtai savo religijai yra mirtis Kristaus pažadėtam Dangui. Tai yra keliai, kuriais veda sąmoningumo neturėjimas santykiuose su Dievu ir Lietuva.

Šias nešviesias išvadas bandykime nušviesti optimistinėmis priėjimais. Jeigu sąmoningo tautiškumo ir religingumo nerandame tame ar aname, tai nereiškia, kad religinio ir tautinio sąmoningumo lietuvių tarpe išvis nėra. Priešingi pavyzdžiai pavergtoje Lietuvoje. Ten slaptai jau daugelį metų leidžiama "Lietuvos katalikų Bažnyčios kronika" ir kita periodika vaizdžiai atskleidžia ten esančių tikėjimo sąmoningumą, kuris nuolat parodomas ginant savo tikėjimą nuo ateistinio teroro, religijos laisvę sutapatinant su tautos laisve, toje kovoje nevengiant jokios aukos, nebijant Sibiro tremties, net gyvybę dėl to aukojant. O mirtis už savo tikėjimą ar savo tautą ir yra paties didžiausio religinio ar tautinio sąmoningumo parodymas.

(Bus daugiau)

Canberros jaunimas netyli

"The Canberra Times" X. 30 paskelbė Canberros lietuvių ir latvių jaunimo bendrą straipsnį "Pabėgė liai ir karo nusikaltėliai".

Mes, Australijoje gimę lietuvių ir latvių bendruomenių nariai Canberroje norėtume pateikti keletą paaiškinimų ir pateiktus nepagrįstus pareiškimus, kad čia esąs didelis skaičius karo nusikaltėlių, atvykusių į Australiją po II pasaulinio karo. Su dauguma australiečių mes užjaučiame žydus nukentėjusius II pasaulinio karo metu. Tačiau į užmetimus spaudos komentarai nenurodo, kad taip vadinami įrodymai ateina iš Sovietų Sąjungos, kuri per daugelį metų varo kampaniją prieš tas grupes, kurios pabėgo nuo komunistų tiranijos laike II pasaulinio karo. Pabaltiečiai pabėgėliai buvo skirtingi nuo tų žydų, kurie bėgo nuo nacių tiranijos Vokietijoje 1930 m. ir nuo tų, kurie ir šiandieną bėga iš Rytų Europos į Vakarų: vengrai, čekoslovakai, lenkai ir sovietų žydai.

Yra nelaimingas istorinis faktas, kad laike II pasaulinio karo tikrai antikomunistai Rytų Europoje pasirinko pabėgti į vokiečių užimtą Europą. Daugelis lietuvių ir latvių žvelgė į nepatogų pasirinkimą apsisototi pas nacius ar būti bolševikų nušautiems. Daugelis tų, kurie bėgo į vokiečių užimtą Europą, buvo priversti dirbti vergų darbą iki karo pabaigos.

Apgailėtina, kad dabar tie žmonės atiduoti spaudos teismui, įtariant tiems, nuo kurių jie pabėgo. Net dar nelaimingiau, kad tokius įrodymus pateikia žydų bendruomenė, kuri ironiškai priima iš Sovietų Sąjungos be jokio klausimo įrodymo iš to režimo, kuris išoriškai persekioja žydus.

Nežiūrint tokių užmetimų išvados,

šitos kampanijos laimėtoja bus Sovietų Sąjunga, pritaikydama bolševikišką taktiką, kad jų oponentai kovotų vieni prieš kitus.

(Pasirašė jaunimas, po pavardės pridėdami Canberros priemiesčių).

Rimas Kabaila - Aranda, Arūnas Pilka - O'Connor, Peter Meier — Lyons, Vytautas Pužas - Holt, Darius Mauragis - Farrer, Ina Maniulis - Rivett, Aldona Martišius — Melba, Ron Cameron - Melba, Gintaras Genys - Flynn.

= Gargždai, Klaipėdos rajonas. 1986 m. sausio mėnesį iš Vilniaus atvykę saugumiečiai 4 valandas tardė Gargždų parapijos vikarą kun. Antaną Šeškevičių, kurį kaltino bendradarbiavimu "LKB Kronikoje", esą jo dėka Gargždų parapijos tikinčiųjų pareiškimai patenka į šį leidinį. Čekistai grasino kun. A. Šeškevičių patraukti baudžiamojon atsakomybėn.

IŠKRAIPYTA ISTORIJA

Šia antrašte "The Australian" 1986. X. 27 atspausdino prof. Dr. A. Kabailos straipsnį

B. P. Cullen atspausdintais laikais pasmerkė ir nuteisė pokario imigrantus, kaip "plėšikus, nacius, kankintojus, žudikus, dienos viešpačius, papūgas, akiplėšas, diplomatus" ir kitokiais vardais. Kada Lietuva pirmiausiai buvo užimta sovietų, paskui vokiečių ir vėl sovietų, tada aš galvojau, kad mes, lietuviai, buvome karo aukos, karą pradėjo kiti, kuriame negalėjome nieko laimėti, bet tik viską prarasti.

Kada atvykau į Australiją 1950 m. kartu su kitais 8.000 lietuvių, galvojau, kad savo liūdną praeitį palikau užpakalyje. Bet taip nėra. Istorija nuolatos klastojama. Pirmiausiai buvo istorija, kad II pasaulinio karo metu nebuvo genocido Europoje. Dabar istorija, kad mes buvome karo nusikaltimų vykdytojai, o ne aukos. Aš pažįstu daug australiečių lietuvių, bet nežinau jokio karo kriminalisto. O, kai raganų medžioklė pritaiko principą: "Kaltas, jeigu neįrodai nekaltumą", tai leiskite man paskubėti pridėdant, kad aš niekuomet nepaleidau šūvio į bet ką savo gyvenime. Aš buvau laimingas. Į mane tik šaudė.

Jei yra žudikų mūsų tarpe, ir jei tai gali būti įrodyta pamatuotai ir be abejonės, tada atitinkamai kaltink, bet mūsų nešmeišk, net jei mes esame tik maža bendruomenė ir lengvas taikiny.

Dr. Al. P. Kabaila,
Greenwich, NSW

LIETUVOS PROPAGANDAI

Jungtinėse Amerikos Valstybėse jau yra išplatinta 80 tūkstančių egzempliorių informacinės knygutės apie Lietuvą anglų kalba "Lithuania". Leidinį parengė kun. dr. Juozas Prunskis, platina Amerikos Lietuvių Taryba. Amerikos Kongreso narių, politinių veikėjų, laikraštinių ir organizacijų tarpe išplatintus knygutės keturis leidimus, dabar yra ruošiamas jau penktasis jos leidimas 20-ties tūkstančių egzempliorių tiražu, kurį autorius kun. Prunskis papildys naujausia dokumentacija apie Lietuvos dabartinę padėtį ir krašte vykdomus žmogaus teisių bei laisvių pažeidimus. Informaciniame leidinyje yra ypatingu būdu atkreipiamas dėmesys į dabartinę sunkią Lietuvos Bažnyčios ir jos tikinčiųjų padėtį. LRTV

REMK AUSTRALIJOJOS LIETUVIŲ FONDA

nes jo tikslas yra: — Skatinti remti ir puoselėti lietuvių tautinę kultūrą, mokslą, švietimą, meną ir kitas lietuvių kultūrinės apraiškas.

Fondą stiprinsime ir jį ugdydysime, jei įvairiomis progomis jam aukosime, stosisime jo nariais ir nepamiršime jo surašydami testamentus. Testamentuose reikia įrašyti tiksliai angliškąjį Fondo pavadinimą ir adresą:

AUSTRALIAN LITHUANIAN FOUNDATION INC.
50 Errol Street, North Melbourne, Victoria.

AL Fondo Valdyba

GINČAS SU INDONEZIJA

Paskutiniu laiku spaudoje pagausėjo žinių apie nesutarimus tarp Australijos ir Indonezijos, kas suteikia daug džiaugsmo sov. Rusijai ir komunistinei Kinijai. Indonezija yra galingas mūsų kaimynas, tai valstybė susidedanti iš 3.000 gyvenamųjų salų. Bendras plotas 1.904.300 kv. km ir turi 165 mil. gyventojų. 80 proc. musulmonai.

Indonezija istorijos bėgyje turėjo daug šeiminių. Pirmieji atskraustė portugalai. 1602 m. olandai išstūmė portugalus ir įkūrė Javos saloje garsų Batavijos uostą, dabar pavadintą Jakartos vardu. 1811 m. įsiveržė britai, bet po trijų metų, pagal taikos sutartį grąžino olandams. 1942 m. užėmė japonai, bet jiems pralaimėjus karą turėjo salas apleisti. 1945 m. rugpjūčio 17 d. Indonezija paskelbė savo nepriklausomybę, tačiau olandai panorėjo susigrąžinti šią turtingą koloniją ir 1947 m. pradėjo su Indonezija karą. Pasaulinės opinijos ir Amerikos spaudžia mi olandai turėjo pripažinti Indonezijos nepriklausomybę. Valsybės priekyje atsistojo prezidentas Achmed Sukarno.

Vadovaujant prez. Sukarno, 1962 m. prie Indonezijos buvo prijungta vakarinė Naujosios Gvinėjos dalis ir pavadinta Rytų Irian. Dėl N. Gvinėjos vakarinės dalies prijungimo prie Indonezijos ir dėl dalies Borneo (Kalimantano saloje) prijungimo prie Malazijos, kur australai gelbėdami britų interesus kovojo su Indonezijos partizanais, tarp abiejų kaimynų santykiai buvo labai įsitempę ir ne daug tereikėjo, kad būtų įvykęs tikras karas. Prezidentas Sukarno jau buvo pradėjęs ruošti planus užimti Australiją ir ją pavadinti Pietų Irian.

Karo išvengėme, kadangi 1965 m. rugsėjo 30 d. įvyko Jakartoje sukilimas. Prezidentas Sukarno valdė padedant trijų partijų koalicijai ir kariuomenei, bet norėdamas įvesti prokomunistinę diktatūrą, pavedė savo asmeninės apsaugos bataliono vadui pulk. Utang praveisti sukilimą. Prasidėjus sukilimui pulk. Utang kariai pradėjo gaudyti kariuomenės vadus generolus. Jiems pavyko sugauti ir nužudyti devynis generolus, tačiau vienas iš jų gen. Nasutin, nors ir lengvai sužeistas, pabėgo ir nuvykęs į savo dalinio kareivines sukėlė jam ištikimus kariuomenės dalinius ir numalšino sukilimą. Kariuomenė ir musulmonų jaunimas išgaudė beveik visus komunistus, kurie daugiausia

Rašo Alb. Pocius

buvo kiniečiai, nes ten jų gyvena apie 4 mil. Kiniečiai daugiausia verčiasi prekyba ir amatais.

1974 m. Portugalijoje nuvertus Salazaro vyriausybę į valdžią atėjo komunistų ir socialistų koalicija, kurie pradėjo likviduoti Portugalijos kolonijas, atiduodami Mozambiką ir Angolą vietos komunistams, nors jie ten tesudarė tik nežymią mažumą. Prie Indonezijos buvo portugalų kolonija Timor saloje. Portugalų karininkai apinklavo Timor salos komunistus, kurie 1975 m. lapkričio 28 d. paskelbė socialistinę liaudies respubliką.

Jei komunistams būtų pavykę įkurti Timor saloje komunistinę respubliką, tai Australijos ir Indonezijos saugumas būtų atsidūręs didžiame pavojuje, nes Timor yra tik 160 km nuo Darvino. Iš Timor salos aerodromų rusų sprausminiai bombonešiai būtų galėję pasiekti Sydney ir Melbourną per dvi valandas. Pavojus buvo ir Indonezijai, todėl jie nieko nelaukdami užėmė Timor salą ir prijungė prie Indonezijos.

Per kovas tarp Indonezijos karių ir Timor salos komunistų žuvo keturi australų žurnalistai, kuriems ten visai nereikėjo būti. Jie žuvo timoriečių pusėje gindami salos sostinę Dili prie uosto krantinės. Penktas žurnalistas dingo be žinios. Žuvo kautynėse arba pabėgo su komunistais į kalnus, kur jie dar ir dabar partizanauja plėšdami vietinius ūkininkus.

Australijos žurnalistai nutarė Indonezijai už tokį nusikaltimą niekada nedovanoti ir visą laiką spaudoje ir per "Radio Australia" erzina Indoneziją. "Sydney Morning Herald" paskelbė piktą straipsnį apie Indonezijos prezidentą Suharto, siūlant jį nuversti ir patikrinti kiek jis turi turto.

Indonezijai pareiškus protestą, užsienio reikalų ministeris paaiškino, kad Australijoje esanti spaudos laisvė. Taip spaudos laisvė yra rašyti blogai tik apie komunizmo priešus, bet negalima blogai rašyti apie Rusijos ir Kinijos diktatorius. Tada Indonezijos vyriausybė uždraudė australų žurnalistams keliauti po Indoneziją.

Santykiams pradėjus išsilyginti, atsirado kitas "liaudies draugas" iš Pertho, Dr. Richard Robinson, kuris parašė knygą apie Indoneziją. Ten šmeižiami Indonezijos vadai ir rašoma, kad ten nėra laisvės, nes neleidžiama veikti

komunistų partijai. Indonezijos vyriausybė už tai atsilygindama pagrasino sustabdyti turistų keliones į Bali salą ir uždraudė australų lėktuvams nusileisti Indonezijoje papildyti kuro. Dabar po ilgesnių derybų, atrodo, draudimas pakeistas, bet santykiai vis tiek lieka sudrumsti.

Džiugo Tuntas

Melbourno skautų Džiugo tunto štabo posėdis vyko Parapijos Namuose pas kapelioną kun. Pr. Dauknį lapkričio 25 d. vakare. Dalyvavo 12 vadovų ir tuntininkų ps. Algiiui Šimkui pateikė savo veiklos pranešimus ir jie buvo diskutuojami. Priaugantis atžalynas teikia tuntui daug vilčių. Vilkukų draugovė, kuriai vadovauja Povilas Kviecinskas ir jam padeda Vytas Špokevičius, suorganizuavo draugovę su 16 kandidatų. Dabar iš jų 3 pereis jau į skautų draugovę, 7 išlaikė egzaminus ir paruošti įžodžiui. Iš jų tik 3 gerai kalba lietuviškai, tad ir programa pravedama abiem kalbom. Gerai veikia ir visos kitos vyresniųjų draugovės. Dona Sadauskaitė pranešė apie ESGAV - Etninių skautų sąjungos darbus ir mūsų tunto atstovavimą.

Tunto metinė iškyla gruodžio 6 d., šeštadienį, Yarra Bend, privažiuojant prie upės ir eukalipčių. Įvažiavimas iš Heidelberg Rd. Pradžia 10 val. Skautininkų Ramovės pirm. v.s. Jonė Žitkevičienė šaukia tuo pačiu metu ir visus skautininkus - skautininkes kartu dalyvauti. Vyks draugovių ir tunto sueigos. Pietūs 12.30 val., kuriuos paruos Jūrų Budžiai ir Vyčiai. Po pietų laužas ir išvykstame 2 val. Iškylos metu paskutinė data užsiregistruoti į Rajono stovyklą, kurią ruošia Sydnejaus Aušros tuntas netoli Wolongong Mt. Kaira sausio 2-12. Stovyklos mokestis \$ 75, antram iš šeimos \$ 60 ir trečiam \$ 50.

Mūsų tunto stovykla sausio 15-18. Vietovė bus pranešta per tunto iškylą. Po posėdžio prie kavutės buvo pasidalinta ir daugiau žinių tunto reikalais.

PD

RAMOVĖNAI REMIA SPORTININKUS

Lapkričio 8 d. LKVS "Ramovė" Adelaidės skyriaus valdyba Vytauto Vosylius sodyboje suvokė Pavasario iešminę, kurios visas pelnas buvo paskirtas III-jo pasaulio lietuvių sporto žaidynių organizaciniam komitetui. Oras pasitaikė puikus, tad į iešminę susirinko daug ramovėnų, jų šeimos, nemažai sportininkų bei jiems prijauciančių. Džiugu buvo savo tarp pabendrauti su mūsų klebonu kun. Juozu Petraičiu MIC, kuris panašiuose parengimuose ne tik jaučia parapijiečių nuotaikas, bet daugumą iš jų jau pažįsta pirmaisiais vardais.

Šimtas fantų loterija!!! Tokios gausingais fantais loterijos pas mus dar nėra buvę, kas parodo, kad šiam vajui aukotojų buvo labai daug ir dosnių. Po šios sėkmingos loterijos varžytinėse buvo paleistas tortas, kas užgarantavo finansinį pasisekimą ir iš iešminės dalyvių nuotaikos, tad šio parengimo šeiminkams ir ponioms priklauso visų dalyvių nuoširdi padėka.

Adelaidės ramovėnai be savo pagrindinio tikslo "už Lietuvos išlaisvinimą", dalyvauja visuose tautinių švenčių minėjimuose, ruošia koncertus, kultūrines popietes, jų žmonos gamina pietus ir šių visų parengimų pajamos buvo paskirstytos: Australijos Jaunimo Sąjungai, Vasario 16 gimnazijai, Tėvynėje persekiojamiems, Tautos Fondui, Australijos Lietuvių Fondui, lietuviškai spaudai, o taip pat ir pabaltiečių spaudai.

Sportininkai taria ramovėnams ačiū. R.S.

MELBOURNAS GIESMIŲ FESTIVALIS

Melbourno Choralas organizuoja metinius koncertus, pakviesdamas vietinius ir iš kitų valstijų choras. Šiais Tarptautiniais Tautos Metais į Giesmių festivalį pakvietė etninių grupių 8 choras atlikti dviejų vakarų koncertus St. Patrick katedroje lapkričio 19 ir 20 d. vakarais. Daugiausiai giesmių atliko pats Choralo choras, pradėdamas ir užbaigdamas kiekvieną koncertą. Pirmame koncerte pasirodė austrų, estų, italų ir kroatų chorai. Antrame koncerte - lietuvių, vokiečių, lenkų ir latvių chorai. Atspausdintose programose buvo kiekvieno choro apžvalga. Apie mūsų Dainos Sambūrį rašo, kad choras dainuoja jau 37 metus, koncertavo visose Australijos sostinėse ir įvairiuose kituose miestuose, 1978 m. choras gastroliavo Kanadoje ir Jungtinėse Amerikos Valstybėse, Lietuvių Dainų šventėse bei pabaltiečių koncertuose su latvių ir estų choralais. Dainos Sambūris, dir. Danutei Levickienei, pagiedojo kalėdinę giesmę - Linksmą giesmę mes užtrauksim, įvykį ir Apsaugok Aukščiausias tą mylimą šalį. Šios giesmės gražiai nuskambėjo, publika ilgai plojo ir širdy buvo smagu, kad turime gerą chorą reprezentuojantį mūsų Lietuvių Bendruomenę!

PD

Gintaro tautinių šokių grupė kviečia visus į

VAKARĄ SU GINTARU

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE

Gruodžio 13 d. šeštadienį, 7.30 v.v.

Karšta vakarienė, gros geras orkestras, turtinga loterija ir Gintaras atliks gyvą ir įdomią programą.

Įėjimas \$ 10 visiems

Stalus užsisakyti pas V. Balnionienę, tel. 699 8949

ALB Melbourn Apylinkės Valdyba rengia tradicinį

NAUJŪJŲ METŲ SUTIKIMO BALIŲ

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE

gruodžio mėn. 31 d. 8 val. vak.

Įėjimas \$ 20.

Bilietus užsisakyti pas F. Sodaitį Spaudos kioske, arba telef. 569 9578, įmokant depozitą iki gruodžio 27 d.

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ

FONDAS

Aukos AL Fondui

\$ 50 Ona Aleknienė (584) Vic. — savo vyro a.a. Igno Aleknos 5 metų mirties atminimui po \$ 10 Geelongo Apylinkės valdyba (250), A. Obeliūnas (715) ir O. Schrederris (139) - vietoje gėlių mirus Juozui Čeponui, K. Stačinskis (95) NSW. \$ 20 S. V. Bartuškaitė (145) Vic., po \$ 10 A. Kaspariūnas (60), E. Zdanis (20) ir E. Zdanaviči-

nė (21) - vietoj gėlių a.a. Janinai Mažylienei.

A.a. Romui Vyšniauskui Melbourne mirus, vietoj gėlių aukojo: \$ 100 Z. Poškaitis, \$ 25 R. V. Pumpučiai (65), po \$ 20 E. J. Balčiūnai (610), S. V. Bartuškaitė (165), D. R. Ragauskai (60), A. Tamašauskas (50), po \$ 10 G. V. Ališauskai (460), E. J. Krikščiūnai (157), T. Laukaitienė (25), G. Z. Mackevičiai (30), J. Pranckūnas (322), M. F. Sodačiai (158), H. S. Statkai (125), J. Šniras (320), D. A. Žilinskai (55), po \$ 5 R. Dagys (24), A. A. Ramanauskai (94), G. Samsonas.

A. a. Onos Butkienės atminimui \$ 10 V. J. Lazauskai (37).

Sveikiname naują šimtininką Z. Poškaitį ir ačiū visiems aukotojams.

Vincas Ališauskas
AL Fondo išdininkas

LIETUVIŲ KOOPERATINĖ KREDITO DRAUGIJA „TALKA“ LTD.

● Moka už indėlius (deposits) 9% metinių palūkanų.

Už terminuotus indėlius:	nuo \$ 100	iki \$ 20.000	— 13%
Aukštesni procentai mokami automatiškai pasiekus nustatytas sumas.	nuo \$ 20.000	iki \$ 50.000	— 14%
	nuo \$ 50.000	ir daugiau	— 15%

Už terminuotus indėlius su mėnesiniais procentais - 12%. Šioje sąskaitoje turi būti nemažiau \$ 3.000. Procentai išmokami kas mėnesį. Neatsiėmus įstaigoje, po mėnesio pasiunčiami į namus.

Terminuoti indėliai priimami tik pilniais \$ 100 ir turi išbūti iki finansinių metų galo, t. y. birželio 30 d. Už atsiimtus term. ind. metų bėgyje — 6%. Procentai užskaitomi už kiekvieną pilną kalendorinį mėnesį finansinių metų gale ir įrašomi į einamąsias sąskaitas. Už įnašus (shares) iki 17% dividendų.

● Teikia paskolas iki \$ 50.000 įkeičiant nekilm. turtą, asmenines paskolas su garantuotojais iki \$ 5000 ir be jų iki \$ 2000. Procentai už visas paskolas užskaitomi kas 3 mėn.

● Įstaiga veikia:

Melbourne šeštadieniais nuo 10 iki 2 val. p.p., sekmadieniais nuo 1.30 pp. iki 3 val. pp., Lietuvos Namai, 50 Errol St., North Melbourne. Tel. 328 4957.
Informacijos dar teikiamos pirmadieniais ir antradieniais nuo 9 val. ryto iki 2 val. pp.
Pašto adresas: "TALKA", Box 4051. GPO. Melb. 3001.

Adelaidėje sekmadieniais nuo 1 iki 3 val. p.p. Lietuvos Namuose. Pašto adresas: TALKA, Lietuvos Namai, 6 Eastry St. Norwood, SA 5067. Įstaigos telef. 42 7377.

Sydnejuje sekmadieniais nuo 2 val. iki 4 val. pp. Lietuvos Klubu patalpose 16 - East Terrace. Bankstown NSW. Įstaigos telef. 709 8662.

RAŠOTE TESTAMENTĄ?

Skirkite dalį "Tėviškės Aidams!"

Mintimi šventa ten investuokite save,

Kur Dievas ir Tėvynė šaukia.

Būk apaštalas spaudos "Tėviškės Aiduos!"

TIKROS KATALIKŲ LAIDOTUVĖS

Mes tikime, kad mūsų uždavinys yra ne tik laidotuves sutvarkyti profesionaliai ir ramiai, bet taip pat suprasti ir pagerbti suinteresuotų žmonių jausmus ir užtikrinti, kad laidotuvių sutvarkymas yra prasmingas ir tinkamas.

Tobin Brothers Pty. Ltd. Funeral Directors.

North Melbourne: 189 Boundary Rd., 3051. 329 6144
Frankston: 232 Cranbourne Road, 3199. 789 6766
Glenroy: 111 Wheatsheaf Road, 3046. 306 2044
Malvern: 1382 High Street, 3144. 509 4720
Noble Park: 505 Princes Highway, 3174. 546 7644

MELBOURNAS

KALBĖS BRONIUS NAINYS

Bronius Nainys - "Pasaulio Lietuvio" redaktorius, vykdamas iš Čikagos į Lietuvos Dienas Sydnejuje, pirmiausiai atskrenda į Melbourne'ą gruodžio 22 d. apie 12 val. ir sustoja pas savo gimines. Apylinkės Valdybos prašomas jis pateiks pranešimą mūsų organizacijų atstovams ir visuomenei gruodžio 23 d. 7 val. vakare Lietuvos Namuose. Visi kviečiami dalyvauti.

Apylinkės Valdyba

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Implementation of Principle eight of the Helsinki Final Act in Soviet occupied Lithuania, 1986, published by the Lithuanian World Community, 5620 S. Claremont Ave. Chicago ILL 60636, USA. Šį raportą anglų kalba paruošė prof. Tomas Remeikis Vienos konferencijai.

Implementation of Principle seven of the Helsinki Final Act in Soviet occupied Lithuania - Respect for human rights and fundamental freedoms, 1986. Šį raportą paruošė Gintė Damušytė - Lietuvos Informacijos Centro vadovė, išleido PLB Valdyba, skirta Vienos konferencijai.

PLB, talkinama Lietuvos Informacijos centro Brooklyne, JAV, Kanados ir Šveicarijos lietuvių bendruomenių, Pabaltiečių Namų Paryžiuje bei Kanados Lietuvos Žmogaus Teisėms Ginti komiteto Toronte, paruošė plačią programą Vienoje vykstančiai Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo konferencijai.

Pasaulio Lietuvis, lapkritis. Leidinys Bendruomenės minčiai ir gyvenimui. Leidėjas PLB Valdyba. Redaktorius Bronius Nainys. Turinyje: Lietuvos Helsinkio grupės dešimtmetis, platūs skyriai: Politika, mokslas, švietimas ir auklėjimas, kultūra, mūsų skautai, pasaulio lietuvių jaunimas, sportas, visuomenėje ir kt.

News Digest - International, nr. 4, Dec. - Feb. 1986-87. Redaktoriai: J. P. Kedys, K. Veteikis, P. Lindsaar, leidėjas: International Information Centre, PO Box 535, Parramatta NSW 2150.

Bronys Raila, "Tėvynę mylėti tegalima iš tolo". Radijo prakalbos į Lietuvą 1983-1985. Leidėjas — mecenatas Kostas Ramonas. Spausdino "Draugo" spaustuvė 1986 m. Čikagoje. Psl. 442. Kaina \$ 8.

ADELAIDĖ

KRISTUS VALDOVAS

Valdovų Valdovo, viso universo Kūrėjo ir Viešpaties, Kristaus Valdovo šventė lapkričio 23 d. ir šiais metais Adelaidėje neliko neatvers to kalendoriaus lapuose. Ją prisiminė ateitininkai paruošdami šeštadienį jai skirtą lietuvišką radijo valandą, kurios programą gražiai pravedė dr. V. Bardauskaitė, kurioje šventinėmis mintimis su klausytojais pasidalino kun. J. Petraitis ir at-kų pirm. A. Kubilius. Giliaprasmi Piloto žmonos sapną atskleidė Pr. Pusdešrio parašytas radijo vaidinimas "Penktadienio aušra", kurį vykusiai perdavė N. Vitkūnienė, A. Zamoiskis ir V. Janulis.

To paties šeštadienio vakare pilną šv. Kazimiero bažnyčią patraukė klebono kun. J. Petraičio paruošta šventoji valanda, kurioje prie monstrancijoje išstatyto švč. Sakramento maldų pynėje buvo labai jausmingai pravesta sąžinės sąskaita, po jos visiems dalyviams suteikiant bendrą išrišimą. Valandos melodingu pajvairinimu buvo nuoširdžiai Bažnytinio šv. Kazimiero choro sugiedotų gražiai parinktų giesmių eilė, vargonais pri-tariant N. Stapleton.

Sekmadienį į bažnyčią ateinančius pasitiko šventoriuje išskeltos Lietuvos, Vatikano ir Australijos vėliavos. Iškilmingose Mišiose kun. J. Petraitis pamokslu išryškino Kristaus Valdovo sąvoką ir mūsų pareigas Jam. Vėl skambėjo nuotaikingos Bažnytinio choro giesmės. Skaitinius skaitė dr. V. Bardauskaitė.

Po Mišių visi buvo pakviesti parapijos salėn, kur vyko Sąmoningumo tikėjimo metų komiteto paruošta akademija. Ją trumpu žodžiu atidarius kun. J. Petraičiui, Sietynas Kubilius padeklamavo Pr. Pusdešrio eilėraštį "Tylintis svečias". Paskaitą apie sąmoningumą religijoje ir tautoje skaitė Pr. Pusdešris. Programą užbaigė kvintetas "Nemuno dukros", vedamas S. Pusdešrienės, padainuodamos dvi dainas apie dvi tėviškes - Tėvynėje ir Danguje.

Po akademijos toje pačioje salėje ALK Moterų d-jos valdyba davė šventinius, - pagerintus pietus. Visus stebino nepaprastai didelis dalyvių skaičius - virš 150. Didelėje minioje ir pati šventė atrodė didesnė, akademija - iškilmingesnė, ir pietūs, kurių net pritrūko, skanesni. O svarbiausia, susirinkusių nuotaikas daugiausia šildė mintis, kad, štai, Adelaidėje netrūksta lietuvių, kurie savo dalyvavimu pagerbia Kristų Valdovą Jo šventėje. Pr.P.

LIETUVIŲ RADIO

VALANDĖLĖS

ADELAIDĖ 5EBI - FM šeštadieniais nuo 9 v. iki 10 v. ryto.

CANBERRA 2XX ketvirtadieniais 7.30 val. vak.

MELBOURNE 3EA sekmad. 11 val. ryto, pirmad. 6.30 val. p.p.

SYDNEY 2EA šeštadieniais 10-11 val. prieš pietus.

BRISBANE 4EB kiekvieną ketvirtadienį 4.30 val. vak.

PERTH 6NR kas trečią antradienį 6.30 val. vak.